

GENERALUL NICOLAE DĂSCĂLESCU ÎN VIZIUNEA CONTEMPORANILOR SĂI

Adolf MINUȚ

Generalul-soldat, cum îl numeau foștii săi subordonați și autori de materiale istorice, a văzut lumina zilei la 16 (29 stil nou) iunie 1884, în localitatea Căciulești, județul Neamț.

După absolvirea Școlii de artilerie și geniu din București, în anul 1908, a fost repartizat la Regimentul 8 artilerie din Roman, având gradul de sublocotenent. A urmat apoi, cursurile școlii de aplicație artilerie, după care a revenit la Regimentul din Roman, la comanda Bateriei a 3-a, subunitate cu care a trecut la sud de Dunăre, în cadrul campaniei din 1913 a așa numitului Război Balcanic¹.

În școala militară „cadetul” Nicolae Dăscălescu s-a dovedit a fi sânguincios, harnic și meticulos. Capacitatea sa intelectuală a fost apreciată de colegi, care-l rugau să le explice unele dintre problemele spinoase pentru ei. Unul din profesorii săi de analiză matematică a surprins o scenă care dovedea de ce când lipsea Dăscălescu, fiind de serviciu, temele erau rezolvate parțial: „Într-o după amiază, trecând prin sălile de studiu, am dezlegat secretul: la tablă, elevul caporal Dăscălescu, cu creta în mână și buretele format dintr-un pâlc de cojoc, în cealaltă, scria, scria și explica, iar cei din grupă notau, notau și câteodată mai cereau și explicații. Așa am aflat de ce caporalul Dăscălescu nu avea rezolvată în caiet decât una sau două probleme dintre cele mai dificile. Caietul lui era tabla².

Printre colegii săi era un elev distins, lucru care l-a determinat pe un comandant al său să afirme că „face mare onoare școlii militare. Foarte inteligent și cu judecată foarte bună. Trăiește foarte cumpătat și nu are datorii”³.

¹ Adolf Minuț, *Generalul Nicolae Dăscălescu*, în „Mousaios”, vol. VIII, 2003, p. 289-291.

² *Ibidem*, vezi și col. dr. Nicolae Ciobanu, Expunere la sesiunea comemorativă *In memoriam general Nicolae Dăscălescu*, Piatra Neamț, 29-30 septembrie 1994.

³ Document din „Dosarul personal” al generalului Nicolae Dăscălescu, aflat la Arhivele militare, Pitești, Fond D.C.I., Memorii bătrâni, D., generali, dosar 32. O copie după original este în posesia autorului acestor rânduri.

Aptitudinile de bun comandant al Bateriei a 3-a au stârnit elogiul comandantului Diviziei a 7-a (din care făcea parte Regimentul din Roman), general I. Istrati, care-l caracteriza ca „un excepțional ofițer care-și comanda prea bine bateria”⁴, iar colonelul Turtureanu, comandantul Brigăzii 7 artilerie, făcea următoarea apreciere, în 1912: „Prea bun ofițer în toate privințele. S-a distins ca un foarte bun comandant de baterie, la trageri și manevră, ori de câte ori i s-a dat o însărcinare deosebită”⁵.

În urma campaniei din 1913, deși a ajuns în apropiere de Sofia, subunitatea sa nu a întrebuințat muniția. Comandantul Regimentului 8 artilerie nota despre Dăscălescu că *posedă aptitudini fizice foarte bune. Este sănătos și rezistent, a făcut campania fără nici o greutate. Are o înțelegere și o judecată foarte serioase, are foarte mult spirit de ordine și metodă. Instrucția armei o posedă foarte bine și se ocupă continuu și cu multă aprindere pentru a-i dezvolta modele de instrucție... La tragerile de instrucție a comandat Bateria sa foarte bine... în diferitele cazuri ce i-au fost date a dovedit că urmărește bine cunoașterea tragerii*. Un alt superior al său, locotenent colonel Zadici, arăta că *în campanie (1913 n.n.) a condus Bateria sa cu o competență desăvârșită. Este apt a conduce în cele mai bune condițiuni o Baterie atât din punct de vedere al instrucției cât și al administrației... Va fi un excelent comandant de baterie și un ofițer de viitor*⁶.

Avansat, destul de repede, la excepțional, la locotenent, căpitan și la 1 septembrie 1917 la gradul de maior, participă la primul război mondial, în aceeași calitate de comandant de Baterie și apoi de Divizion tunuri de 75 mm, în cadrul Regimentului 4 artilerie. S-a distins în toate acțiunile ordonate în zona Focșani, apoi Pralea, Cașin, Cireșoiaia, motiv pentru care comandanții săi l-au însărcinat cu misiunea de „observator general al frontului”. Ca urmare a meritelor sale de comandant, primește mai multe decorații românești, printre care Ordinul Coroana României, iar guvernul Rusiei i-a conferit Ordinul Sfânta Ana, clasa a III-a.

La sfârșitul războiului, revine cu Divizionul său la Bacău, unde, la scurt timp, va fi numit comandant al Regimentului 4 artilerie.

Fostul său comandant, colonel Ștefan Grigorescu, spunea cu admirație față de Dăscălescu și ascensiunea sa meritorie: „Regret că pierd un colaborator neprețuit, care timp de doi ani m-a ajutat mult ca să ridic regimentul așa cum se găsește astăzi”⁷. Același colonel mai nota că în timpul operațiunilor militare,

⁴ Prof. Univ. dr. Nicolae Dăscălescu, *Nicolae Dăscălescu, generalul soldat*, Editura militară, București, 1995, p. 14; vezi și Adolf Minuț, *op. cit.*, p. 292.

⁵ Vezi nota 3.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Adolf Minuț, *op. cit.*, p. 292.

când trebuia urmărit inamicul, „... infanteriștii noștri au avut multă încredere când ei știau că Dăscălescu conducea tragerea de artilerie; erau siguri că poziția de rezistență va cădea”. Referindu-se la numirea sa și pe postul de ajutor al comandantului regimentului, colonelul Grigorescu aprecia că „funcția de ajutor, ce îndeplinea pe lângă subsemnatul, a îndeplinit-o mai presus de orice laudă, ceea ce a făcut ca trupa și calul să nu sufere, ci din contră să trăiască în condițiuni cât se poate de bune”⁸.

Fostul comandant al Regimentului 4 artilerie, colonel Cardaș, avea cuvinte de laudă la adresa pregătirii profesionale a lui Dăscălescu – autodidactul, și a comportamentului său, scriind într-o notă de serviciu înaintată superiorilor săi: *Este foarte studios și caută a se pune la curent cu toate scrierile cele mai noi. Cunoaște perfect și aplică regulamentele mai ales cele de tragere. Devotat cu totul serviciului. Nu am avut tot anul a-i imputa ceva. Este foarte disciplinat... A luat parte la toate manevrele din garnizoană. De asemenea la tragerile de instrucție și de război, a probat cunoștințele sale tactice și tehnice ale armei... A ținut conferințe despre aeroplane și cooperarea lor în lupta de artilerie*⁹.

În anul 1918 maiorul Nicolae Dăscălescu a continuat să comande, cu aceleași rezultate frumoase, Divizionul 1 tunuri, iar în foaia calificativă din toamna aceluiași an, a fost propus pentru avansare, la excepțional, în gradul de locotenent colonel. Propunerea nu a fost materializată atunci, ci abia în 1923 (Decretul Regal nr. 2415 din 23 mai 1923). În aceeași foaie se specifica și propunerea de a i se încredința comanda unui regiment de artilerie. De asemenea, autorul foii calificative, comandantul Brigăzii 7 artilerie (din care făcea parte Regimentul 4 artilerie) scria: *Ofițer cu o inteligență vie, având o cultură militară temeinică la baza căreia este gândire serioasă, vedere clară a chestiunilor și metodă aplicativă, sistematică. Este un ofițer de front desăvârșit. A probat că cunoaște meșteșugul tragerii și întrebuințării artileriei în comandă de Divizion, în mod ireproșabil. Ofițerii din unitatea sa sunt foarte bine instruiți, cu educație bună militărească și cu dragoste de muncă devotată. Fire blândă dar energică, întrebuințează cu oamenii de sub comanda sa pentru instrucție și disciplină o stare intuitivă, cu rezultate rezeși și temeinice, tot așa și cu ofițerii tineri. Este respectat și iubit și atunci când trebuie, de temut de subalternii săi. Șefilor le inspiră o încredere desăvârșită... Merită a i se da comanda de regiment, fiind un ofițer eminent*¹⁰.

Peste ani, generalul în retragere Gheorghe V. Șoimaru, participant la ambele războaie mondiale, vorbea despre Nicolae Dăscălescu în felul următor:

⁸ Prof. univ. dr. Nicolae Dăscălescu, *op. cit.*, p. 34.

⁹ Vezi nota 3.

¹⁰ *Ibidem*.

Mi-l amintesc, cu mulți ani în urmă, în primul război mondial, la Oituz 1917, pe comandantul Divizionului de obuziere, din Regimentul 8 artilerie, maior Nicolae Dăscălescu. Era fiu vrednic al județului Neamț, mare patriot și un excelent comandant.

Eram sublocotenent în Regimentul 15 infanterie, comandant pluton mitraliere, în zona Oituz, Târgu Ocna, Cireșoia, unde intervenția Divizionului de obuziere condus de Nicolae Dăscălescu a oprit atacurile armatei germane, pecethuind una din cele mai frumoase și răsunătoare victorii a noastre. Cu atât mai adâncă era admirația pe care o simțeam pentru acest mare ostaș, cu cât, cunoscându-i trecutul, îmi dădeam seama că ceea ce s-a schimbat la acest brav comandant, era deplina maturitate de gândire în adoptarea unor soluții cheie în acțiunile militare¹¹.

După război, maiorul Nicolae Dăscălescu a deținut funcția de subșef de stat major al Diviziei 14 infanterie, timp de patru luni, iar apoi un an și jumătate, aceea de șef al Biroului studii din Ministerul de Război. S-a achitat în mod exemplar de toate sarcinile și misiunile încredințate sau reieșite din fișa postului. *Mayorul Dăscălescu Nicolae a servit la Divizia 14 ... fiind pentru prima oară chemat să facă exercițiu la un comandament ...* menționa șeful de stat major al mării unități. *Ofițer desăvârșit sub toate raporturile – continua acesta. Foarte studios și cu bogate cunoștințe militare, pe care le aplica cu multă pricepere. În întinsul timpului (scurt - n.n.) cât a servit la această Divizie, a pus în evidență excelente calități și aptitudini pentru serviciul de stat major. Cu multă ordine și cu judecată solidă în întocmirea lucrărilor și îndeplinirea diferitelor chestiuni de serviciu¹².*

În calitate de șef Birou studii, Nicolae Dăscălescu era omul îmbinării studiului teoretic cu practica în teren. Așa se face că a aprobat și apreciat inițiativa comandantului Corpului 2 Armată Teritorial de a organiza o călătorie de instrucție în zona de sud-est a țării. Impresionat de rezultate și aportul maiorului Nicolae Dăscălescu, comandantul Corpului scria, în iunie 1920: *A ținut o conferință pe teren despre pozițiile de artilerie și grupele de artilerie de la Piatra Nămăiești și Valea Mare. A dovedit cu această ocazie că este un ofițer de artilerie prea bine pregătit. Conferința sa bine expusă și documentată a fost de folos. Lucrările sale sunt cu mult fond, au observațiuni foarte judicioase, ceea ce dovedește că are ochiul terenului și că știe a-l întrebuința. Cunoaște prea bine regulamentele și e la curent cu cunoștințele generale¹³.*

¹¹ General (r) Gheorghe V. Șoimar, *Memorii*, manuscris aflat în posesia autorului, care ani la rând l-a intervievat, a notat și prelucrat aceste note.

¹² Vezi nota 3.

¹³ *Ibidem*.

În anul 1915 Nicolae Dăscălescu a cunoscut insuccesul admiterii la Școala Superioară de Război. Supărarea i-a trecut repede, fiind o fire robustă psihic. Dezideratul nerealizat înainte de război, se va materializa la 1 noiembrie 1921, cu obținerea dispensei de vârstă (vârsta maximă pentru admitere era 35 ani și Dăscălescu avea 37). „Elevul” a dat dovadă de aceeași tenacitate în activitatea didactică desfășurată în cadrul prestigioasei instituții de învățământ superior militar, ceea ce l-a determinat pe generalul Nicolae Samsonovici, comandantul Școlii, să declare că maiorul Nicolae Dăscălescu „are mult tact și o educație militară deosebită. Mențin propunerea de a fi înaintat excepțional la gradul de locotenent colonel, fiind convins că va comanda bine un regiment de artilerie”¹⁴.

Atât propunerile repetate din partea superiorilor săi, cât și notările din timpul studiilor, au determinat forurile competente să-l avanseze la gradul superior celui de maior. Încurajat de acest lucru, a continuat să muncească cu tot mai multă râvnă, însușindu-și din ce în ce mai bine, lecțiile teoretice, dar și aplicațiile practice, cu precădere cele de stat major (lucrul pe hartă, aplicarea hotărârilor potrivite în timpul acțiunilor diferitelor eșaloane în ofensivă etc.). Acestea au fost o parte din motivele pentru care colonel Ștefan Ionescu, directorul de studiu al Școlii, să afirme, în octombrie 1923, că *locotenent colonelul Nicolae Dăscălescu a urmat foarte regulat cursurile anului doi de studii. A luat parte la toate aplicațiunile și călătoriile de studii executate de clasa sa ... și în acest an a arătat odată mai mult alesele sale aptitudini militare și însușiri intelectuale. Având foarte frumoase convingeri ostășești, s-a achitat în mod lăudabil de orice însărcinare; model de conștiinciozitate și sub acest raport este ofițerul de nădejde, ofițerul de timpuri grele.*

Posedând o mare putere de muncă, o deosebită capacitate de asimilare, a reușit ușor să-și însușească cunoștințele predate, manifestându-se în mod deosebit la aplicațiile executate ..., prin încrederea în sine, prin spirit de hotărâre, prin judecata sa clară și expunere frumoasă.

*Caracter ferm, sincer, se distinge prin modestia lui și educația sa militară aleasă, conduită exemplară, spirit de prevedere, inițiativă și punctualitate*¹⁵.

Școala a terminat-o cu calificative maxime. Nici nu se putea altfel. Este numit, pentru perioade scurte, în diferite funcții de comandă, încercând să-și îmbunătățească cunoștințele de stat-majorist, atât în domeniul artileriei cât și al infanteriei. Astfel, după aproape un an de zile de activitate la Regimentul 29 infanterie, comandantul acestei unități, colonel Gearim, a folosit numai cuvinte laudative la sfârșitul perioadei de stagiul. El scria, printre altele, despre

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ Ibidem.

Nicolae Dăscălescu, că este o inteligență sclipitoare, cunoaște perfect regulamentele infanteriei și ale celorlalte arme și le aplică în modul cel mai strălucit ... A făcut dovada că este un element de elită. Pe lângă profitul ce l-a avut el personal instruind și comandând o unitate de infanterie ... și noi am profitat și învățat mult și multe de la el, în special întrebuințarea artileriei. Cunoaște foarte bine activitatea unui corp de trupă ... Este un ofițer perfect disciplinat. Posedă un caracter distins și o cultură și educație militară și generală foarte dezvoltate ... S-a făcut mult iubit de camarazii din regiment și regretăm sincer că nu ne este dat să-l avem mult timp între noi¹⁶.

Nefiind nici o pauză între o funcție și alta, imediat după plecarea de la Regimentul 29, a fost numit subșef de stat major la Corpul 5 Armată, post în care a activat doar șapte luni de zile, fiind transferat într-un post superior, acela de șef stat major la Comandamentul Trupelor Aeronautice, unde a activat peste șapte ani, deși el era ofițer cu specialitatea artilerie. Cuvinte măgulitoare au avut despre el, atât colonel Nicolae Dragomir, șeful său de la Corpul 5, cât și întreg Comandamentul Trupelor Aeronautice. *Este modest și disciplinat. Este un element de valoare – spunea Dragomir – pe care se poate pune bază în executarea oricărei lucrări de stat major ... Are frumoase calități. Este conștiincios și foarte harnic în îndeplinirea serviciului, pricepe foarte bine chestiunile referitoare la pregătirea sa profesională, ordonat în lucrări, metodic și clar în redactarea ordinelor, de o purtare exemplară și de o moralitate ireproșabilă*¹⁷.

Având în vedere că noua funcție în care a fost implicat, atât Nicolae Dăscălescu cât și comandamentul aeronautic s-au lovit de greutatea inerente ale oricărui început, deoarece noul comandament era proaspăt înființat. Cunoștințele sale vaste căpătate în diversele funcții pe care le-a avut, succesele de la Școala Superioară de Război, tenacitatea, perseverența, l-au ajutat să se adapteze repede la noile însărcinări. După un an de zile în noua funcție, șeful său ierarhic, generalul Sârbu, nota în foaia calificativă: *În acest an când și-a completat toate cunoștințele aeronautice, aportul acestui ofițer a fost mai sus decât așteptările. Lucrările de seamă ale birourilor au fost întocmite pe baza directivelor date de șeful de stat major și cercetate cu toată minuțiozitatea și priceperea ... Locotenent colonel Nicolae Dăscălescu s-a manifestat de o voință și putere de muncă extraordinară și de o competență remarcabilă. Ca membru în Comisia de regulamente s-a distins prin felul cum a căutat să dea o redactare cât mai la îndemâna inteligențelor mijlocii. N-a lipsit de la nici o ședință și n-a prezentat nici o redactare cu întârziere sau confuză. Același general, uimit de calitățile militare dar și umane ale celui în discuție, nu face*

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Ibidem.

economie în laude. *Are o cultură generală frumoasă și solidă precum și o cultură militară desăvârșită. Este unul dintre ofițerii de valoare din statul major al armatei noastre pe care se poate conta în împrejurări oricât de grele*¹⁸. Acestor aprecieri le subscrie și generalul Rudeanu, în calitatea sa de Inspector general al Aeronauticii, care semnează și el foaia calificativă amintită.

Toate aceste aprecieri asupra activității lui Nicolae Dăscălescu nu au rămas fără urmări fericite pentru viitorul general. Așa se face că, prin Înaltul Decret nr. 3289, din 1 octombrie 1929, a fost avansat, în mod excepțional, la gradul de colonel.

Până la părăsirea funcției din aeronautică, s-a îndeletnicit, suplimentar funcției ce o deținea, cu predarea de cursuri ofițerilor superiori, care prin modul cum erau pregătite și susținute, și-a atras stima și respectul camarazilor și șefilor săi. Directorul cursului nota pentru posteritate: *A desfășurat o activitate vrednică de laudă ... el fiind nelipsit din mijlocul participanților, pentru a-i îndemna și învăța. La unele exerciții în teren a făcut critici documentate și instructive, prin evidențierea clară a principiilor și învățămintelor rezultate ... A ținut participanților o serie de conferințe asupra întrebuirii artileriei în luptă* (statornica lui preocupare și pasiune n.n.), *conferințe care au fost ascultate cu mult interes și profit ... Inteligent și cu judecată profundă, sesizează bine și dă soluții juste situațiilor de luptă. Este foarte educat, serios și cumpătat în toate ... Este un ofițer de valoare și cu foarte bune însușiri de comandament*¹⁹.

Munca istovitoare de la serviciu, cât și unele greutăți familiare, cum ar fi obligația de a întreține la studii a unui nepot și a unei nepoate, aduși de familie în București, l-a determinat pe neobositul Nicolae Dăscălescu ca, printr-un raport, să ceară transferul într-o funcție mai mică, din dorința de a-și îndeplini cu conștiinciozitate îndatoririle. Ca urmare a înțelegerii de care au dat dovadă șefii superiori, la 1 noiembrie 1932, a fost numit comandant al Regimentului 1 Artilerie Antiaeriană (sau de Apărare contra Aeronavelor), unde a dat dovadă de aceeași seriozitate și dăruire. Comandantul Apărării Antiaeriene, generalul Cartianus, scria, în vara anului 1933, la despărțirea de colonel Nicolae Dăscălescu, care prelua funcția de șef stat major al Corpului 3 Armată, cu reședința la Chișinău: *Colonel Nicolae Dăscălescu a dovedit o putere de muncă care îl face un evident exemplu pentru subalternii săi. O capacitate și o pregătire profesională care-l pune în rândul ofițerilor celor de elită ai oștirii noastre ... cu foarte multă inițiativă, prevedere, hotărâre și energie, Regimentul 1 A.C.A. (în care fusese comandant n.n.), poate servi ca model sub*

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ Ibidem.

toate rapoartele. Este prototipul militarului disciplinat, corect, camarad demn, moral, integru. Are curajul răspunderii și mai presus de toate, o modestie care-l distinge.

La rândul său, generalul Ioan Sichitiu, comandant al Forțelor Aeriene, fost comandant al Diviziei aeriene, care i-a fost și profesor la Școala Superioară de Război, nota cu toată sinceritatea: *Mențin în totul frumoasele aprecieri ce i s-au făcut și pe deplin le merită. La inspecția făcută în cazarmă am constatat că localurile sunt bine întreținute și pe timpul verii a adus multe îmbunătățiri. A luat parte cu regimentul la tragerile pe zona de concentrare de la Școala de Tir și Bombardament, unde am constatat că moralul trupei și al ofițerilor este ridicat și disciplina asigurată ... S-a ocupat foarte mult de administrația regimentelor, intrând în toate detaliile, obținând rezultate lăudabile. Este un foarte bun ofițer, format din toate punctele de vedere*²⁰.

Ca șef de stat major la Chișinău, colonel Nicolae Dăscălescu a impresionat din prima clipă și pe tot parcursul celor doi ani cât a fost aici, determinându-l pe comandantul său, ca la sfârșitul stagiului, să aibă numai cuvinte de apreciere la superlativ la adresa sa: *Are foarte bune însușiri fizice – spunea acesta – morale și intelectuale care îi dau un bun ascendent. Se distinge prin aptitudinile sale militare și capacitatea profesională care îi permite să execute în foarte bune condiții serviciu la front ca și la statul major ... Este un ofițer superior de nădejde, bine format, ca comandant de trupă și ca șef de stat major, care este apt să atingă treptele ierarhiei militare ... Acest ofițer superior, de elită, care s-a distins în tot cursul carierei prin însușiri, capacitate și folos pentru armată, din toate punctele de vedere, îndeplinește și condițiile de vechime, cum și de stagiu și ca atare intră în prevederile Legii pentru propunere de înaintare în grad ... Merită a înainta în corpul de general de brigadă ... Posedând și vechimea pentru a fi decorat cu Ordinul Coroana României, îl propun fiindcă o merită*²¹.

Ca urmare a acestei propuneri, trebuia să urmeze în mod obligatoriu, cursul de comandament la Brașov. După terminarea acestuia a fost avansat la gradul de general de brigadă, prin Înaltul Decret Regal nr. 1587/1935 și numit comandant al Brigăzii 12 artilerie, cu sediul în localitatea Ismail.

În noiembrie 1936 primește investitura de Secretar General al Ministerului Apărării Naționale. Neputându-se acomoda cu anumite dezordini și încălcarea unor principii de etică profesională, în luna mai 1937, părăsește postul bine remunerat și onorant pentru el, pentru a prelua comanda Brigăzii 21 artilerie antiaeriană. În august 1939, generalul Nicolae Dăscălescu este numit în fruntea Diviziei 25 infanterie din cadrul Corpului 5 Armată, cu sediul

²⁰ Ibidem.

²¹ Ibidem.

la Câmpina și apoi la Buzău. Prin Înaltul Decret Regal nr. 1928, la 8 iunie 1940 este înaintat la gradul de general de divizie. Intrarea României în război, îl găsește comandant al Diviziei 20 infanterie, cu sediul la Alba Iulia și apoi la Bârlad unde fusese dislocată această mare unitate²².

Nicolae Dăscălescu a fost apreciat și stimat, – după cum am mai afirmat – respectat și iubit de toți care i-au fost în preajmă și cu care a colaborat, sau aflați în postura de subordonați. Un tânăr locotenent aviator, originar din Constanța, îi scria, în 1934: „Pot să vă asigur, că de câte ori am auzit vorbindu-se de dumneavoastră, nu am auzit decât cu respect, admirație și dragoste. Chiar și când voi părăsi armata, vă voi păstra un cult pentru că, desigur, un al doilea om ca dvs. n-am întâlnit”. Un an mai târziu, un alt subaltern, căpitan Dumitru Handoca, îi scrie, cu prilejul Anului Nou: „Ați fost primul pe care l-am știut mai mult decât o rudă, mai mult ca un prieten”²³.

Cunoscând îndeaproape capacitatea profesională, generalul Vasile Atanasiu, care a fost, printre altele, și comandant al Diviziei 12 infanterie, scria la sfârșitul anului 1937: *Generalul Dăscălescu, dat fiind excepționala sa putere de muncă, pe lângă îndeplinirea multiplelor atribuțiuni ce îi revin în calitate de secretar general (al Ministerului Apărării n.n.) a condus și Brigada sa, ocupându-se atât de instrucția regimentelor, cât și de buna lor gospodărire ... Este un foarte bun general, din toate punctele de vedere. La rândul său, generalul de divizie Petru Teodoru, subsecretar de stat la Ministerul Apărării Naționale, adăuga: ... Ofițer, general de înaltă probitate morală, de omenie, putere de muncă, de o remarcabilă pregătire profesională, recunoscute în mod unanim de toată armata ... Este unul din cei mai valoroși generali ai armatei române, care merită cu prisosință a ajunge cât mai sus și cât mai repede*²⁴.

Trecând Prutul, la ordinul șefului statului, generalul Nicolae Dăscălescu a impresionat prin stilul său de comandă, clarviziunea ordinelor, disciplină și severitate. Acestea sunt câteva motive care l-au determinat pe generalul Gheorghe Levente, comandantul Corpului 5 Armată să scrie, la 6 iulie 1941, că *Generalul Dăscălescu a luat comanda Diviziei 21 la data de 2 iulie. Din primul moment s-a simțit în Divizie atitudinea noului comandant, s-a pus ordine în serviciu și s-a produs o înviorare totală în unitățile Diviziei ... Divizia 21 a executat operațiunea (de trecere a Prutului n.n.) cu foarte mare precizie. Deși trecerea s-a executat în timpul nopții, în condițiuni foarte grele, comandantul a condus personal operațiunea și grație energiei și imboldului său, a avut cel mai deplin succes ... Am dedus că generalul Dăscălescu este un adevărat om de război, cu calități excepționale de curaj, energie, temeritate.*

²² Adolf Minuț, *op. cit.*

²³ Prof. Univ. dr. Nicolae Dăscălescu, *op. cit.*

²⁴ Vezi nota 3.

*Foarte conștiincios și cu deosebită putere de muncă, sunt sigur că va putea face față oricărei situații pe câmpul de luptă. Posedă toate calitățile pentru a putea comanda și un corp de armată în cele mai bune condițiuni*²⁵.

Pentru eroismul de care a dat dovadă Divizia 21 infanterie, în primele lupte după trecerea Prutului, unitatea a fost citată prin Ordin de zi pe armată, de Ion Antonescu, fiind și prima mare unitate căreia i s-a conferit Ordinul Mihai Viteazul, clasa a III-a. La 19 iulie 1941, la postul de comandă din satul Hârtoape, din așa numita „zona Țiganca”, șeful statului l-a felicitat personal pe comandant și i-a oferit propria decorație pe care o purta la piept, spunându-i: „fiindcă nu am alta la mine în acest moment, îți dau generale Dăscălescu, propria mea decorație. Te-ai învrednicit s-o porți”. Apoi l-a sărutat pe ambii obraji²⁶.

În perioada iulie-august 1941, Divizia 21 a acționat în compunerea mai multor corpuri de armată (1, 11, 3), în funcție de necesități, având în vedere că această mare unitate era solicitată acolo unde situația era mai critică. Acest lucru se datora, în primul rând, destoiniciei comandantului său. Experiența sa din campaniile 1913, 1916-1918 și continua sa autoperfecționare, și-a spus cuvântul. În unanimitate comandanții corpurilor reliefau vitejia ostașilor de sub comanda generalului Nicolae Dăscălescu, a cărei activitate a probat destoinicia și spiritul său de sacrificiu. Așa se explică strălucitele rezultate pe câmpul de luptă. Prin exemplul său personal, fiind prezent totdeauna acolo unde era greu și conducând cu o pricepere remarcabilă operațiunile diviziei sale. Generalul-erou a contribuit în largă măsură la succesul obținut în bătălia de la Odessa (localitate cucerită de armata română în octombrie 1941), fapt pentru care a fost citat de trei ori prin Ordin de zi pe Armată. Cu această ocazie, de ziua onomastică a regelui, drapelul Diviziei 21 a fost decorat cu Ordinul Mihai Viteazul, clasa a III-a. În Înaltul Decret de decorare se specifica faptul că „comandantul, ofițerii și unitățile acestor divizii ... au binemeritat de la patrie”.

Comandantul Corpului 3 Armată, general Vasile Stanașiu, a reliefat în aprecierile sale vitejia ostașilor marii unități conduse de Nicolae Dăscălescu, iar general Constantin Constantinescu, comandantul Corpului 11 Armată, sublinia că generalul Dăscălescu s-a achitat excepțional de bine. *În toate aceste lupte, Divizia 21 și comandantul său s-au distins prin acte de eroism, iar generalul Dăscălescu prin ordinele judicioase ce le-a dat, prin energia cu care a condus atacurile întreprinse de trupele de sub comanda sa, precum și prin curajul și devotamentul în luptă pe care a știut, prin exemplul personal, să le însușească trupelor. Caracterizez pe general Dăscălescu ca un foarte bun general*

²⁵ *Ibidem.*

²⁶ Adolf Minuț, *Generalul Nicolae Dăscălescu (II)*, în „Mousaios”, vol. IX, 2004, p. 371-388.

*de câmp, comandant de mare unitate și îl propun a i se încredința comanda de corp de armată*²⁷.

După ocuparea Odesei, Comandamentul român a hotărât deplasarea Diviziei 21 într-o zonă de pace, pe direcția Isaccea-Tecuci. Marșul s-a desfășurat în condiții excelente. Calitățile sale de mare strateg, implicarea directă în elaborarea planurilor de atac și conducerea operațiunilor au fost apreciate de Marele Cartier General, de Conducătorul Statului și alți superiori, care nu numai că l-au decorat, dar l-au numit comandantul Corpului 2 Armată, din Dobrogea, prin Înaltul Decret Regal nr. 2053 din 10 noiembrie 1941, înlocuindu-l pe generalul Nicolae Macici, care fusese numit la conducerea Armatei I Române, dislocată în Transilvania. La foarte scurt timp, sediul Corpului 2 Armată a fost stabilit la Odessa, un oraș plin de catacombe prin care „mișunau” partizanii sovietici.

Spre sfârșitul anului 1941 și începutul celui următor au avut loc unele dislocări de trupe, reorganizări și avansări. Corpul 2 Armată făcea parte din Armata a 3-a, comandată de general Petre Dumitrescu. La 12 iulie 1942, generalul Nicolae Dăscălescu este avansat la gradul de general de corp de armată, grad ce l-a purtat până la sfârșitul vieții.

În a doua parte a anului 1943 și prima jumătate a anului 1944, general Nicolae Dăscălescu s-a aflat aproape tot timpul în zona Galați, Dobrogea (Constanța, Mangalia) cu scopul de a asigura paza în zona fluvială, maritimă și granița cu Bulgaria.

Despre calitățile de comandant ale generalului, contemporanii săi au avut numai cuvinte de laudă. Generalul Aurelian Son, comandantul Corpului 5 Armată, arăta că generalul Nicolae Dăscălescu s-a dovedit a fi *priceput, dinamic, de un calm minumat și cu o judecată adâncă, de o energie fără egal, cu o dragoste de subalterni neîntrecută. Nici unul din cei peste 20 generali ai armatei române, nu egalează calitățile de război ale generalului Dăscălescu*. Iar generalul Petre Dumitrescu, cu recunoscuta-i capacitate de apreciere și cu influențe puternice atât la Marele Cartier General și personal la Ion Antonescu, arăta cu deplină sinceritate că *Generalul Nicolae Dăscălescu a continuat să comande Corpul 2 Armată și să desfășoare aceeași neobosită activitate ... controlând la teren dispozitivul trupelor și lucrările de apărare ale diviziilor, luând ca urmare, măsurile pe care le credea necesare spre a întâmpina marele atac care se semnalase prin toate indiciile posibile ... Generalul Nicolae Dăscălescu a confirmat în operațiunile de pe Don și cele ulterioare, virtuți războinice cu care a dirijat operațiunile din fața Odesei în situații extrem de grele pe care a știut să le domine grație energiei, priceperii, dârzeniei, curajului și sângelui său rece, precum și unui dezvoltat simț al răspunderii”*.

²⁷ Vezi nota 3.

Același general remarca, în toamna anului 1942, că este „un foarte bun comandant de corp de armată, pe care oștirea se poate baza în grele împrejurări”²⁸.

Evenimentele de la 23 august 1944 îl găsesc pe Dăscălescu în inspecție pe litoralul Mării Negre. Seara era la punctul de comandă al Diviziei 9 infanterie, comandată de general Costin Ionașcu. La comanda Corpului 2 Armată, generalul Dăscălescu a contribuit, cu această mare unitate, la oprirea înaintării unor trupe germane din Dobrogea spre Muntenia, în ideea acestora de a ocupa Bucureștiul. A participat la luptele din Transilvania, iar la 25 octombrie 1944 a depășit frontiera româno-ungară, remarcându-se în mod deosebit în luptele pentru forțarea Tisei, pe Valea râului Bodrog și în munții Hegyalja. Pentru faptele de vitejie ale Corpului 2 Armată și destoinicia comandantului său, generalul Gheorghe Avramescu, aflat la comanda Armatei a IV-a române, scria la sfârșitul anului 1944 că *Generalul Nicolae Dăscălescu este una din cele mai frumoase figuri de soldat ale armatei române, dotat cu multă cumințenie, cu hotărâre fermă și curaj în toate împrejurările, cu un real simț al realităților câmpului de bătaie. Având o mare experiență de război, a comandat Corpul său de armată cu mult succes, atât în apărarea Mureșului cât și în ofensiva rapidă și adâncă prin care inamicul a fost aruncat dincolo de frontieră. A urmărit apoi până dincolo de Tisa, unde trupele sale au ajuns cele dintâi din Armată și au realizat cap de pod. Foarte adulat de soldați, foarte iubit, generalul Dăscălescu este o figură populară care poate obține totul de la trupele sale*²⁹.

La începutul anului 1945, la insistențele șefului Marelui Stat Major al Armatei Române, comandantul Armatei a 4-a Române, generalul Gheorghe Avramescu a fost chemat la București, trecut în rezervă pe motiv de boală, iar în locul său, la 11 ianuarie, a fost numit, la început provizoriu și după aceea definitiv, generalul Nicolae Dăscălescu. „Boala” lui Avramescu era o invenție a autorităților. În realitate, se descoperise că ginerele său, Ilie Vlad Sturza, considerat până atunci dispărut, dezertase la inamic, fiind de mai mult timp în relații cu serviciile secrete germane.

În noua sa calitate, generalul Nicolae Dăscălescu s-a evidențiat prin aceeași strategie intransigentă, disciplină, ordine, responsabilitate imprimate subalternilor. Generalul I. Negulescu, aflat temporar la conducerea Ministerului de Război, menționează în Ordinul de zi din 3 februarie 1945: *Trupele Armatei a IV-a au produs inamicului mari pierderi și au capturat peste 2000 prizonieri, printre care și pe comandantul zonei Roznava, cu întregul său stat major, precum și o mare cantitate de armament și material de război. În*

²⁸ Ibidem.

²⁹ Ibidem.

aceste lupte grele, ce au avut loc într-o regiune muntoasă și stâncoasă, pe ger și viscol, cu un inamic dârț, s-au distins marile unități ale Armatei a IV-a române și comandantul său generalul Nicolae Dăscălescu. Iar după răsunătoarea victorie de la Banska-Bystrica, unde Nicolae Dăscălescu a fost rănit, refuzând să părăsească frontul, noul ministru de război, general Constantin Vasiliu-Rășcanu, arăta într-un Ordin de zi: După victoriile de la Roznava, trupele Armatei comandate de general de corp de armată Dăscălescu Nicolae înscriu o altă pagină de glorie militară în istoria neamului românesc, prin câștigarea importantei bătălii de la Banska-Bystrica ... important centru strategic și nod de comunicații la cotul superior al Hronului, unde converg toate comunicațiile care străbat munții Tatra Mică și Tatra Mare ... Din cauza terenului muntos și împădurit, a lipsei comunicațiilor, a intemperiilor, a dârzeniei inamicului și distrugerilor făcute de el, luptele au fost grele și sângeroase. Atacând, însă, zi și noapte, cu deosebită viteză și mari sacrificii, trupele noastre au învins greutățile terenului și au înfrânt toate rezistențele germano-maghiare ... Pentru aceste strălucite fapte de arme, toate marile unități de sub comanda generalului de corp de armată Dăscălescu Nicolae se citează prin Ordin de zi pe întreaga armată³⁰. Acest brav general a știut să însufle ostașilor pe care-i comanda, încredere și o nețărmurită voință de a rezista capriciilor iernii cu intemperiile haotice și intempestive datorate reliefului. Fără veleități de mare comandant, destul de modest, onest și cumpătat în comportament, el declara lui Boiangiu, reporter de război, că nu trebuie să scrie nimic despre el, pentru că meritul victoriilor aparține soldaților care stau de luni de zile „în ger, zăpadă, vânt și ploi” și se simte mândru și fericit atunci când țara recunoaște și apreciază sacrificiile lor.

Odată cu terminarea operațiunilor de luptă desfășurate în Slovacia, Moravia și Cehia, au luat sfârșit cei patru ani de război pentru generalul Nicolae Dăscălescu (22 iunie 1941 – 12 mai 1945), ani în care a purtat pe umeri răspunderile pentru viața a zeci de mii de ostași. Faptele sale au fost recunoscute și elogiate prin articole de ziar, emisiuni la posturile de radio București, Moscova, Londra etc., Ordine de zi, comunicate de război și decorațiile românești și străine ce i-au fost acordate.

După Conflagrație, mulți și-au adus aminte de general, elogiindu-l și ridicând în slăvi omenia sa, bravura sa și excelențele cunoștințe militare și de comandament. Unul din ofițerii Armatei a IV-a nota cu sinceritate: *Noi cei care am luptat sub comanda sa, am cunoscut pe general Dăscălescu sub dublul aspect al personalității sale, de comandant și de om. Talentul de comandant și cultura sa militară își găseau expresie, printre altele, în capacitatea de a concepe, organiza și conduce competent și ferm acțiunile de luptă, în puterea*

³⁰ Ibidem.

de analiză și soluționare a celor mai complexe probleme tactico-operative, în energia și îndrăzneala de a lua hotărârile, în modul cum controla îndeplinirea lor. El era mereu prezent acolo unde se decidea soarta bătăliilor. Iar generalul Mihail Corbuleanu, comandantul Diviziei 18 infanterie scria, cu deosebită admirație față de comandantul său: *Generalul Nicolae Dăscălescu era îmbrăcat simplu, cu o manta și pe cap avea o capelă soldățească. Asculta cu răbdare și cu o adâncă înțelegere situația creată. Se sfătuia modest și liniștit cu noi și nu se supăra, chiar dacă lucrurile nu mergeau prea bine. Aproape de fiecare dată era părtaș cu noi la situația care avea să ne scoată din impas. După ce era convins că treburile vor merge bine, pornea spre altă divizie, pe drumeaguri, pe margini de păduri. Și când pleca, sincer să fiu, îmi părea rău, pentru că generalul Dăscălescu, deși era sever, știa să fie aproape de oameni, să-i îmbărbăteze. Prezența lui ne dădea o mare doză de siguranță în stabilirea hotărârilor noastre, în conducerea luptelor. El era parcă un om anume făcut să comande, să conducă trupele. Era omul de front ideal³¹.*

Generalul în retragere Gheorghe V. Șoimaru, fost comandant al Regimentului 92 infanterie, își amintea, peste ani, de Nicolae Dăscălescu care, în calitate de comandant al Armatei a IV-a, a inspectat regimentul său: *Când într-una din zile generalul, îmbrăcat ca un soldat, cu capelă pe cap și cu binoclul prins pe piept, a venit în rândurile noastre și ostașii întâmpinându-l cu atâta căldură, încât generalul a exclamat: **Cu astfel de ostași, Șoimarule, cu siguranță vom învinge.** Ne era drag generalul pentru că era apropiat gândurilor ostașilor, pentru că avea un fel deosebit de a se purta cu oamenii, inspirând încredere și curaj în preajma sa³².*

După ieșirea din închisoare s-a retras în satul său natal, Căciulești, unde din primăvară până în toamnă se ocupa cu munca terenului agricol ce-l poseda, iar iarna locuia la un frate al său, într-o căsuță modestă din Piatra Neamț, pe strada Ștefan cel Mare.

Majoritatea din cei care i-au scris, îi trimiteau scrisorile la Căciulești. Poșta îi știa adresa, chiar dacă aceasta nu era completă. Interesantă este o carte poștală trimisă de general Paul Teodorescu, care la 16 decembrie 1955, avea ca destinație: „Generalul Nicolae Dăscălescu la Căciulești, lângă Piatra Neamț”. Acesta îi scria: *Iubite Dăscălache. Am aflat cu întârziere, dar cu mare satisfacție, că ești acum sănătos și că ai înfruntat boala cu stoicism și bărbăție. Am regretat foarte mult că nu te-am putut vedea. Și cine știe când ne vom putea vedea, neavând nici unul nici altul mijloace de deplasare. Am văzut pe Voicu (și el general, camarad de arme n.n.) în spital unde s-a operat. Este deja de trei săptămâni, dar în curând va ieși, desigur bine, operația fiind foarte*

³¹ Ibidem.

³² Vezi nota 11.

ușoară. El mi-a dat adresa pe care nu o cunoșteam. De ziua numelui și de sărbători îți fac cele mai calde urări de sănătate și mulțumire. Toate să ți se împlinească după dorință³³.

Un alt mare comandant de oști, generalul Gheorghiu R. Gheorghe, deși nu i-a fost subordonat, multă vreme, a ținut să-i mulțumească generalului Dăscălescu, care a făcut un raport forurilor superioare pentru a-l propune pe Gheorghiu la gradul de general de corp de armată. Propunerea nu a fost materializată, dar generalul propus și-a exprimat recunoștința, mulțumindu-i încă odată pentru gestul camaraderesc. Sunt realmente emoționante aceste gesturi, izvorâte nu doar dintr-o simplă colegialitate ostășească, ci reprezintă o cunoaștere adevărată a adevăratelor calități militare, a priceperii și a deciziilor juste adoptate de unii comandanți, în momente deosebit de dificile pentru armata română. Destul de emoționantă este scrisoarea acestui general Gheorghiu, trimisă lui Nicolae Dăscălescu la 10 februarie 1963: *Stimate Domnule General. Sunt nouă ani de când nu ne-am văzut, ani trecuți ca o clipă, după ce amândoi, umăr la umăr, am fost orânduși de soartă ca să facem față, împreună, celor mai grele împrejurări de război, peste frontieră, în Răsărit și Apus. Eu sunt acela care fiind la M.C.G. (Marele Cartier General n.n.), atașat pe lângă generalul german, șef al misiunii militare acreditat pe lângă guvernul țarei, am atras atenția lui Antonescu asupra vitejiei dvs. personale de la Țiganca, într-o conferință unde se aflau mai mulți generali, printre care și răposatul Ioanițiu Alexandru, șef al M.C.G. A doua zi Antonescu, v-a vizitat ... și a scos, în fața mea, de pe pieptul său, decorația „Mihai Viteazul” și v-a prins-o dvs. pe piept. Tot eu sunt acela care, în conflictul cu Dumitrescu Petre (general, comandant de mare unitate n.n.) acolo unde serviram amândoi, în Răsărit, consultat de Antonescu, al cărui ajutor tactic fusesem la Școala de Război și deci mă bucuram pe acea vreme de considerația sa deosebită, mi-am permis să-i spun textual că **nu e om fără defecte și ca și soarele are pete dar dacă vă va înlocui la comanda Corpului 2 Armată va fi greu să găsească un înlocuitor de această talie. Și cu o singură propoziție, am înclinat balanța unde trebuia. Și astăzi cred la fel ca atunci.***

După ce am fost trecut la pensie, am aflat că a-ți binevoit să-mi faceți un raport special, de înaintare, pentru fapte excepționale de arme, pe câmpul de război, la gradul de general de corp de armată, scriind cu mâna dvs. o coală aproape plină. Acel raport există și astăzi în arhive și mi-a vorbit de dânsul un subaltern, care făcea pe atunci, serviciul la MFA (Ministerul Forțelor Armate, noua titulatură a Ministerului de Război, de după 1945 n.n.). Este un gest de rară frumusețe morală, fiindcă atunci plecasem de pe câmpul de luptă și nu

³³ Originalul la Muzeul de istorie Piatra Neamț, inv. 1380.

știți dacă ne vom mai vedea vreodată. Nu mi-au îngăduit împrejurările să vă revăd în liniște și să vă mulțumesc de această atenție deosebită.

Deci, dintre toți generalii României eu sunt acela care am comandat cu cinste un corp de armată, în fața inamicului, iar meritele mele au fost subliniate și de mareșalul Malinovski, Generalul Sănătescu Constantin, comunicare făcută mie personal, care pe atunci era șeful Marelui Stat Major, cu ocazia unei întrevederi ce a avut loc la București, eu am astăzi durerea să constat că, deși propus **de unul din cei mai valoroși și mai integri șefi**, la avansare, aceasta nu s-a făcut ...

Până voi primi răspunsul dvs., reînnoiesc mulțumirile mele pentru atenția cu care m-ați cinstit. Vă rog a primi urări de sănătate lungă, bune amintiri și respectuoase salutări³⁴.

Acestea au fost doar câteva extrase din multitudinea aprecierilor celor care au lucrat cu el și în preajma celui care a fost generalul Nicolae Dăscălescu, participant la Războiul Balcanic, Primul război mondial, Al doilea război mondial, pensionat la 21 iunie 1945, la 61 ani, generalul căruia i s-a luat pensia la sfârșitul anului 1948 și a făcut închisoare de la 21 noiembrie 1951 până la 3 octombrie 1955, din motive absurde pe care nu le mai comentăm. Cu destulă dificultate și după intervenții repetate, i s-a redat pensia la 1 noiembrie 1955. Acest mare general care s-a acoperit de glorie pe câmpul de lupte, a părăsit această lume la 28 septembrie 1969, la vârsta de 85 de ani.

Abstract

Nicolae Dăscălescu was born on June 16th, 1884, in Căciulești, Neamț County.

After graduating from the School of Artillery and Engineer Corps in 1908, he was allocated to the 8th Artillery Regiment in Roman. It is with the 3rd Battery of this Regiment that he participated to the Balcanic War of 1913 and the first part of the First World War. The second part of the First World War he was a Battalion Commander, in the 4th Artillery Regiment in Bacău.

During the inter-war period he occupied several positions: Staff Deputy-Chief of the 14th Infantry Division, same position in the 5th Army Corps, Chief of Staff at the Commandment of the Airborne Troops. In 1932 he was the Commander of the 1st Anti-Aircraft Artillery Regiment. After this he was appointed Chief of Staff of the 3rd Army Corps, based in Chisinau, Commander of the 12th Artillery Brigade, based in Ismail. For a brief period of time, he also was the Secretary General of the National Defense Department.

³⁴ Originalul la Muzeul de istorie Piatra Neamț, inv. 1272.

During the Second World War he was the Commander of the 20th Infantry Division then of the 21st Infantry Division, Commander of the 2nd Army Corps and, in the end, Commander of the Romanian 4th Army.

All along his military career, he was appreciated by his superiors and respected and esteemed by his subordinates. Amongst the ones who expressed their appreciation we mention: General Ioan Istrati, Lieutenant Colonel Zadici, Colonel Ștefan Grigorescu, Colonel Cardaș, General Gheorghe V. Șoimaru, Colonel Ștefan Ionescu, Colonel Gearim, Colonel Nicolae Dragomir, General Sârbu, General Cartianus, General Ioan Sichitiu, Captain Handoca, General Vasile Atanasiu, General Gheorghe Levente, General Vasile Stanașiu, General Aurelian Son, General Petre Dumitrescu, General Gheorghe Avramescu, General Gheorghe R. Gheorghiu, General Mihail Corbuleanu, the Soviet General Jmacenko, the Soviet Marshal Rodion Malinovski. Everybody mentioned that General Nicolae Dăscălescu was a diligent, hardworking, meticulous and exceptional officer and a good Commander. General Dăscălescu had an innate ability to make good snap judgments based on his capability to understand and analyze a situation. He was a methodic and organized person, possessing a good understanding of the military trade. One of his former Commanders once said, „He is a very studious man keeping himself updated with the newest information. He knows and applies very well all the rules and regulations. He is a very disciplined man.” Another of his superiors once wrote: “he is an officer with a lively intelligence, having a strong military culture based on a serious thinking system, a clear understanding of facts and a systematic applicative method. He is a perfect officer. He has a gentle but very energetic temper.”

After the First World War they were saying about General Dăscălescu that he had a brilliant intelligence, he perfectly knew the military regulations and applied them in the best way possible. “He is an elite element, perfectly disciplined”.

After the Second World War, some of his subordinates wrote they have heard only words of admiration and respect about General Dăscălescu. He had proven strong military virtues due to his energy, skills, courage and spirit of responsibility.

Respected, admired and hailed by all people who knew him, General Dăscălescu died age 85, on September 28th 1969.

Nicolae Dăscălescu, în anul 1938.

Nicolae Dăscălescu, colonel, comandantul regimentului artilerie antiaeriană, București.

Nicolae Dăscălescu, în 1955, când a ieșit din închisoare.

Nicolae Dăscălescu, înainte de deces, anul 1968 (el a decedat în 1969).